

знає, коли перебродить. Пропади вони з моральним убозтвом! В цьому болоті жити не можна і дихати нічим»²⁸.

Отже листи з архіву М. Ф. Комарова є досить цінним матеріалом для висвітлення окремих питань історії української літератури дожовтневого періоду, для докладнішого в'яснення життєвого і творчого шляху багатьох наших письменників, і на них літературознавці повинні звернути більше уваги.

М. Гуменюк

Я. Кисє

ВИНИКНЕННЯ І РОЗТАШУВАННЯ МІСТ НА ТЕРИТОРІЇ РУСЬКОГО І БЕЛЗЬКОГО ВОЄВОДСТВ ВІД XIV ДО СЕРЕДИНИ XVII ст.

(Матеріали до історичного атласа України та історії міст і сіл)

Феодальне роздроблення і монголо-татарська навала призвели до економічного і політичного занепаду руських земель. З цього в XIV—XV ст. користає Литва та Польща, захопивши значну їх частину. Польській шляхті в тому часі дісталась лише частина українських земель — земля Галицька, Белзька, Холмська та Західне Поділля. Захоплення, а з ним соціальний і національно-релігійний гніт визначили дальший економічний і культурний розвиток цих земель.

Ми досліджуватимемо не всі українські землі, захоплені феодальною Польщею, а їх більшу частину, що входила до складу Руського та Белзького воєводств. Руське воєводство було утворене у 1434 р. з чотирьох земель: Львівської, Галицької, Перемишльської і Сяніцької, де були окремі уряди каштелянів, староства і суди. Холмську землю лише у XVI ст. включено до складу Руського воєводства. Белзька земля була під пануванням мазовецьких князів до 1462 р., тобто до початку утворення окремого Белзького воєводства¹. Землі ці в історичній науці мали різні назви, більша їх частина це Галицька земля, пізніше Галичина, її ж назва історично необгрунтована — «Русь Червона», «Земля Червенська» (в буржуазно-шовіністичній польській історіографії — «Східна Малополяща»).

Найбільшим було Руське воєводство — без Холмської землі воно мало 820 кв. миль, Белзьке воєводство — 161 і Холмська земля — 77 кв. миль².

В адміністративному відношенні чотири землі Руського воєводства та Белзька земля в XV ст. поділялись на окремі повіти. Львівська земля поділялася на Львівський, Глинянський, Городоцький, Олеський, Щирецький і Жидачівський повіти; Перемишльська — Перемишльський, Дрогобицький, Ярославський, Лежайський, Ланцутський, Мостиський, Пшеворський, Жешувський, Самбірський і Стрийський; Галицька — Галицький, Червоноградський, Коломийський, Коропецький, Снятинський і Теревовлянський; Сяніцька земля мала три повіти: Сяніцький, Динівський і Тичинський. Всього у Руському воєводстві було 25 повітів³. Белзьке воєводство складалося лише з однієї Белзької землі і п'яти повітів — Белзького, Буського, Лопатинського, Люба-

²⁸ Картон № 10, спр. 489, стор. 39.

¹ Ku tr z e b a St. Historia ustroju Polski, t. 1, Korona, Kraków, 1931, str. 113—114.
² Zródła dziejowe, t. XVIII, cz. 2. Polska pod względem geograficzno-statystycznym—Ziemia Ruska—Ruś Czerwona, 1903, str. 208—209.

³ D a b k o w s k i P. Podział administracyjny województwa Ruskiego i Belzkiego w XV w., 1939.

чівського і Сокальського. Холмська земля складалась з двох — Холмського і Красноставського⁴.

Кількість повітів у XVI ст. зменшилась майже наполовину. У Львівській землі залишилося лише два повіти — Львівський і Жидачівський; у Галицькій — три: Галицький, Коломийський і Терехівський; у Перемишльській — чотири: Перемишльський, Дрогобицький, Самбірський і Стрийський; у Сяницькій землі залишився лише один Сяницький повіт; у Белзькій землі залишилось чотири — Белзький, Грабовецький, Городельський і Бузький⁵.

Адміністративні межі земель та повітів формувались часто на старих історичних традиціях кордонів давніх князівств, земель, а центрами ставали старі або найкраще економічно розвинені міста.

Територія цих земель була заселена густо, а за підрахунками П. Домбковського у XV ст. було на ній 1887 населених пунктів⁶. На цій території у другій половині XVI ст., за підрахунками Яблоновського, проживало 572 640 чоловік⁷. XIV ст. було періодом економічного й політичного застою, занепаду життя на цих землях — причини уже згадувалися вище. І тільки з середини XV ст. настає деяке економічне поживлення. Ріст населення, продуктивних сил, виробничої техніки, дальший суспільний поділ праці сприяли заснуванню нових міст — центрів розвитку ремесел і торгівлі.

На території Руського та Белзького воєводств існували як економічні й політичні центри численні міста, засновані ще в період Київської Русі, — Перемишль, Галич, Терехів, Белз, Звенигород, Коломия, Буськ, Тисьмениця, Щирець, Сянік, Городенка, Болшів, Ярослав, Снятин, Червень, Лобачів. У XIII ст. на сторінках Галицько-Волинського літопису з'являються нові назви заснованих міст (Львів, Холм, Городок, Товмач, Збараж, Дорогичин, Синевідськ)⁸. Небагато міст (всього 15) з'явилося й у XIV ст. — 10 з них були королівськими і 5 приватновласницькими*. Очевидно, що названа кількість — лише мінімум.

Відносна політична стабілізація, а також зміни в економічному житті всієї Європи в XV ст. вплинули на поживлення економічного життя в феодальній Польщі і одночасно на захоплення західноукраїнських земель. Ці причини, а також початок зростання політичної активності і привілеїв пануючого класу шляхти, її зацікавлення економічними справами, вплинули на заснування на території Руського та Белзького воєводств у XV ст. 52 міст. З них 14 були королівськими і 38 шляхетськими**.

XVI ст. — період найбільшого економічного розквіту Польщі в період феодалізму, розквіту ремесел, торгівлі, росту політичних й економічних привілеїв шляхти, зростання її жадою до збільшення своїх прибутків не лише в результаті розширення, зміцнення феодально-кріпосного фільваркового господарства, але й завдяки заснуванню нових міст, де можна було б одержати великі прибутки з ремесел, торгівлі, різних податків та зборів. У XVI ст. було засновано на території двох воєводств 97 міст, з них королівських було 16 і 81 приватновласницьке***.

Більшість із заснованих міст — це були села, яким надано міське право. Чи справді було так багато міст на території двох воєводств?

⁴ Там же.

⁵ Zródła dziejowe, t. XVIII, cz. 2, str. 209.

⁶ Dąbowski P., Назв. праця, стор. 188.

⁷ Zródła dziejowe, t. XVIII, cz. 2, str. 208—209.

⁸ Галицько-Волинський літопис. Львів, 1935.

* Див. список міст.

** Там же (знову ж цифра неповна).

*** Там же.

Чи всі населені пункти, названі у тогочасних документах (civitas — місто, oppidum — містечко, suburbium — передмістя), були справжніми містами, центрами економічного життя? Очевидно, що багато містечок, які юридично були визнані містами, яким надавали міське чи магдебурзьке право, ніколи містечками не ставали. Це були аграрні поселення з міським правом, з невеликою кількістю ремісників — ковалів, шевців, пекарів, різників, кравців, з незначною кількістю купців. Їх найсильнішим економічним атрибутом було право на річні ярмарки і не у всіх — тижневі торги. Це — результати економічної активізації шляхти і магнатів на шляху до збільшення своїх прибутків.

На основі всіх відомих даних виходить, що на території цих двох воєводств до кінця XVI ст. було засновано 187 міст, це цифра мінімум і вона дещо розходиться з цифрою О. Яблоновського, який для 70-х рр. XVI ст. подає 163 міста⁹. Вони засновувались на старих торгових шляхах, на найгустіше заселеній території, часто під крилами магнатських замків.

За 50 років XVII ст. з'явилося лише 26 нових міст, з них 5 були королівськими¹⁰. Протягом першої половини XVII ст. десь до середини першої половини XVIII ст. спостерігаємо смугу економічного занепаду, яка принесла мало нових міст. У той же час занепадали чи зовсім зникали старі міста.

Коли ж порівняти кількість міст на території окремих воєводств, то виявляємо різну різницю. Так, наприклад, у Белзькому воєводстві в першій половині XVII ст. було 31 місто¹¹, а на території Руського воєводства — 125. Найбільше міст було у Львівському повіті — 26, у Перемишльському — 24, Галицькому — 23, а у Дрогобицькому, Стрийському, Грабовецькому та Городельському лише по одному¹².

Нижче наводиться повний список міст на території Руського і Белзького воєводств з зазначенням часу виникнення, а якщо час заснування не вдалося встановити, тоді зазначається час першої згадки або надання магдебурзького права, назва землі, на якій воно розташоване. Потім робиться покликання на джерела і літературу, які подані скорочено. Повний бібліографічний опис цих видань наводиться в кінці статті під назвою «Джерела та дослідження, використані при встановленні років заснування міст, перших згадок і дат надання міського права». Нарешті, в останній колонці вказується, кому належало те чи інше місто.

№№ пп	Назви міст	Час заснування міста або надання йому міського права, найстаріші згадки	Земля, на якій розташоване місто	Поклики на документи і дослідження	Власники міст
I	II	III	IV	V	VI

XIV століття

1	Глиняни	1368	Львівська	А., I, стор. 12	королівське
2	Городло	1397	Белзька	Бал., II, 1195	»
3	Грубешів	1400	Холмська	Бал., II, стор. 779	»
4	Дунаїв	1386	Львівська	А., II, стор. 22	»
5	Жидачів	1387	»	Глад., стор. 683	»
6	Жешув	1354	Перемишльська	М., № 27	приватне

⁹ Zródła dziejowe, t. XVIII, cz. 2, str. 208—209.

¹⁰ Див. список міст.

¹¹ Horn M., Pzemiostlo miejskie województwa Belskiego w pierwszej połowie 17 w. Wrocław, 1966, str. 19.

¹² Zródła dziejowe, t. XVIII, cz. 2, str. 208—209.

I	II	III	IV	V	VI
7	Заршин	1395	Львівська	А., III, стор. 111	приватне
8	Кросно	1365	Сяніцька	Бал., II, стор. 683	королівське
9	Красно- став	1394	Холмська	Бал., II, стор. 783	»
10	Лежай- сько	1397	Перемишльська	Бал., II, стор. 669	приватне
11	Олесько	1390	Львівська	А., III, стор. 86	»
12	Пшевськ	1396	Перемишльська	Бал., II стор. 659	»
13	Ратно	XIV ст.	Холмська	Бал., II, стор. 769	королівське
14	Туробин	1389	»	Бал., II, стор. 813	приватне
15	Щебрешин	XIV ст.	»	Бал., II, стор. 809	королівське

XV століття

1	Бережани	1445	Львівська	А., XIV, стор. 175	приватне
2	Бібрка	1443	»	А., XIV, стор. 91	королівське
3	Бибель	1497	Перемишльська	М., II, № 906	приватне
4	Болянів	1475	»	А., XVIII, стор. 94	»
5	Борщів	1456	Галицька	Д., II, стор. 48	»
6	Бош	1488	»	А., XV, стор. 254	»
7	Брухналь	1497	Львівська	М., II, № 718	»
8	Букачівці	1489	Галицька	Бал., II, стор. 702	»
9	Вишня	1473	Львівська	А., XIX, стор. 12	»
10	Гологори	1440	»	А., XIV, стор. 9	»
11	Грубешів	1400	Холмська	Бал., II, стор. 779	»
12	Долина	1431	Галицька	Прох., № 75	королівське
13	Дрогобич	1427	Перемишльська	Бал., II, стор. 630	»
14	Днів	1436	Сяніцька	А., XIII, стор. 1436	приватне
15	Заболотці	1488	Львівська	А., XV, стор. 5	»
16	Золотники	1485	Галицька	А., XV, стор. 226	приватне
17	Кам'янка	1447	Львівська	А., XIV, стор. 235	»
18	Козова	1440	»	А., XIV, стор. 15	»
19	Комарно	1454	»	А., XIV, стор. 432	»
20	Коропець	1453	»	А., XII, стор. 1453	»
21	Княгиничі	1444	»	А., XIV, стор. 130	»
22	Краковець	1448	Перемишльська	А., XI, стор. 314	»
23	Ліско	1489	Сяніцька	А., XVI, стор. 1935	»
24	Лежайськ	1440	Перемишльська	Прох., № 112, 115	королівське
25	Ланьцут	1410	»	Бал., II, стор. 602	приватне
26	Жуків	1461	Галицька	А., XII, стор. 271	»
27	Монастир- ська	1454	Галицька	А., III, стор. 175	приватне
28	Мостиська	1491	Перемишльська	А., XIV, стор. 426	королівське
29	Новий Брід	1464	»	А., XVIII, стор. 305	приватне
30	Петляківці	1473	Галицька	А., XVI, стор. 12	»
31	Поморяни	1440	Львівська	А., XII, стор. 352	»
32	Потилічі	1460	Бельська	А., XIV, стор. 5	»
33	Прухник	1470	Перемишльська	Бал., II, стор. 1224	королівське
34	Рава-Руська	1455	Бельська	А., XV, стор. 454	приватне
35	Радимно	1431	Перемишльська	Бал., II, стор. 1227	королівське
36	Рахане	1436	Бельська	А., VIII, стор. 91	приватне
37	Рогатин	1462	Галицька	Бал., II, стор. 1226	»
38	Савін	1456	Холмська	Прох., № 163	королівське
39	Салбір	1406	Перемишльська	Бал., II, стор. 766	церковне
40	Самбір		»	Бал., II, стор. 636	королівське
41	Старий	1438	»	Прох., № 101	»
	Сокаль	1423	Бельська	А., III, стор. 180	»
42	Стрілища	1464	Львівська	А., II, стор. 181	приватне
43	Стрий	1403	Перемишльська	Бал., II, стор. 628	»
44	Тисовичі	1453	Бельська	Бал., II, стор. 1245	королівське
45	Тисьмениця	1449	Галицька	Бал., II, стор. 645	»
46	Тичин	1404	Перемишльська	М., IV, № 1084	»
47	Тлусте	1449	Галицька	А., XII, стор. 198	приватне
48	Товмач	1448	»	А., XII, стор. 178	»
49	Фельштин	1421	Перемишльська	Прох., № 44	»

I	II	III	IV	V	VI
50	Червоноград	1469	Галицька	А., XII, стор. 329	приватне
51	Яворів	1450	Львівська	А., XIV, стор. 304	»
52	Ячмир	1437	Сяніцька	А., XI, стор. 117	»

XVI століття

1	Адамівка	1584	Львівська	Сох., стор. 411	приватне
2	Адріполе	1540	»	Сох., стор. 412	»
3	Баворів	1540	Галицька	Горн., стор. 343	»
4	Баріш	1559	»	Д., 18, II, стор. 69	»
5	Березів	1520	Сяніцька	Бал., II, стор. 681	королівське
6	Білобожниця	1592	Галицька	Горн., II, стор. 343	приватне
7	Борки	1530	»	Д., 18, II, стор. 69	королівське
8	Броди	1584	Львівська	Сох., стор. 412	приватне
9	Бурштин	1554	Галицька	Д., 18, II, стор. 399	»
10	Бучач	1515	»	Д., 18, I, стор. 175	»
11	Буше	1569	Львівська	Сох., стор. 411	»
12	Варяж	1538	Бельська	Бал., II, стор. 1253	»
13	Васючин	1540	Галицька	Горн., стор. 340	»
14	Виноград	1596	»	Горн., стор. 362	»
15	Виспа	1600	Львівська	Сох., стор. 412	»
16	Вільшаниця	1578	Галицька	Д., 18, I, стор. 85	»
17	Войнилів	1552	»	Д., 18, II, стор. 69	»
18	Гвоздець	1540	»	Горн., стор. 354	»
19	Глинна	1569	Львівська	Сох., стор. 411	»
20	Горожанка	1578	Галицька	Д., 18, I, стор. 85	»
21	Гродзисько	1569	Львівська	Сох., стор. 412	»
22	Десятин	1578	Галицька	С. Г., XV, ч. I, стор. 399	»
23	Добриводи	1578	»	Д., 18, I, стор. 85	»
24	Доброміль	1566	Перемишльська	Бал., II, стор. 643	»
25	Добротвір	1509	Бельська	Бал., II, стор. 1188	королівське
26	Дубно	1588	Сяніцька	Бал., II, стор. 1189	приватне
27	Езупіль	XVI ст.	Галицька	Бал., II, стор. 721	»
28	Жовква	1598	Львівська	Сох., стор. 412	»
29	Журавно	1563	»	Бал., II, стор. 615	»
30	Журів	1510	Галицька	Бал., II, стор. 615	»
31	Заболотів	1579	»	Д., 18, I, стор. 102	»
32	Завалля	1554	»	Ж., I, стор. 6	королівське
33	Залозці	1569	Львівська	Сох., стор. 412	приватне
34	Золотий				
	Потік	1570	Галицька	Д., 18, II, стор. 70.	»
35	Золочів	1523	Львівська	Сох., стор. 411	»
36	Калуш	1549	Галицька	Бал., II, стор. 722	королівське
37	Козова	1569	Львівська	Сох., стор. 412	приватне
38	Конкольні- ники	1578	Галицька	Д., 18, I, стор. 85	церковне
39	Копичинці	1564	»	Д., 18, I, стор. 97	приватне
40	Косів	1579	»	С. Г., 15, II, стор. 136	»
41	Коршів	1600	»	Горн., стор. 356	»
42	Красилів	1578	»	Д., 18, I, стор. 84—85	»
43	Кулачківці	1573	»	С. Г., 15, II, стор. 193	»
44	Куликів	1569	Львівська	Сох., стор. 412	»
45	Купчинці	1564	Галицька	»	»
46	Куропатинки	1531	Львівська	Сох., стор. 411	»
47	Лашів	1549	Бельська	Бал., II, стор. 1209	»
48	Ліско	1550	Сяніцька	Бал., II, стор. 689	»
49	Личківці	1564	Галицька	Д., 18, II, стор. 97	»
50	Ляцьке	1564	»	», стор. 266	церковне
51	Магерів	1591	Бельська	Бал., II, стор. 1211	приватне
52	Мартинів	1515	Галицька	Д., I, стор. 176	приватне
53	Медика	1534	Перемишльська	Бал., II, стор. 623	королівське
54	Миколаїв	1570	Львівська	Бал., II, стор. 577	»
55	Микулинці	1595	Галицька	Д., II, стор. 403	приватне

I	II	III	IV	V	VI
56	Милятин	1578	Львівська	Сох., стор. 412	приватне
57	Михальче	1594	Галицька	Горн., стор. 558	»
58	Млинівці	1569	Львівська	Сох., стор. 412	»
59	Мости				королівське
	Великі	1549	Белзька	Бал., II, стор. 1209	
60	Мостиська	1504	Перемишльська	А., VII, стор. 74	»
61	Наварія	1578	Львівська	Сох., стор. 412	приватне
62	Надвірна	1596	Галицька	Горн., стор. 358	»
63	Нараїв	1578	Львівська	Сох., стор. 412	»
64	Немирів	1580	Белзька	Бал., II, стор. 1218	»
65	Обертин	1531	Галицька	Бал., II, стор. 743	»
66	Олешичі	1576	Белзька	Бал., II, стор. 1219	королівське
67	Підвисоке	1595	Львівська	Сох., стор. 411	приватне
68	Підгайці	1516	Галицька	Бал., II, стор. 708	»
69	Підгороддя	1533	»	Горн., стор. 334	королівське
70	Підкамінь (Рогатин)	1515	Львівська	Сох., стор. 411	приватне
71	Підкамінь (Броди)	1569	»	Сох., стор. 412	»
72	Погорільці	1569	»	»	»
73	Риманів	1503	Сяніцька	Бал., II, стор. 688	»
74	Розділ	1571	Львівська	Бал., II, стор. 614	»
75	Романів	1563	»	Сох., стор. 411	»
76	Синява	1569	Львівська	Сох., стор. 412	приватне
77	Скалат	1600	Галицька	Горн., стор. 350	»
78	Стецева	1564	»	Ж., X., стор. 5—6	»
79	Стоянів	1547	Белзька	Бал., II, стор. 1239	королівське
80	Стремільче	1503	»	»	приватне
81	Струсів	XVI ст.	Галицька	Горн., стор. 350	»
82	Сухостав	1553	»	Бал., II, стор. 737	»
83	Тадане	1563	Львівська	Сох., стор. 411	»
84	Тернопіль	1540	Галицька	Бал., II, стор. 733	»
85	Тирава	1502	Сяніцька	В., III, № 516	королівське
86	Тустань	1578	Галицька	Бал., II, стор. 700	церковне
87	Угринів	1515	Белзька	Бал., II, стор. 1249	приватне
88	Усте Зелене	1548	Галицька	Бал., II, стор. 720	»
89	Усте Королівське	1540	»	С.Г., XV, ч. II, стор. 675	королівське
90	Фірлеїв	1570	Галицька	Сох., стор. 412	»
91	Хотимир	1540	»	С.Г., XV, ч. I, стор. 310	приватне
92	Черляниця	1592	»	Горн., стор. 354	»
93	Чортків	1522	»	Д., 18, II, стор. 69	»
94	Яблонів	1563	»	Бал., II, стор. 738	»
				Бал., II, стор. 737	королівське
95	Янів	1600	»	Горн., стор. 347	приватне
96	Яричів	1563	Львівська	Сох., стор. 411	»
	Новий				

XVII століття (перша половина)

1	Балигород	1610	Сяніцька	Бал., II, стор. 689	приватне
2	Белзець	1607	Белзька	Бал., II, стор. 1182	»
3	Біле	1628	Галицька	Горн., стор. 343	»
4	Бранці	1630	Львівська	Сох., стор. 412	»
5	(Бучньюва)				
	Бучнів	1602	Галицька	Горн., стор. 344	королівське
6	Вербів	1620	Галицька	Горн., стор. 340	церковне
7	Вишнівчик	1602	»	Горн., стор. 353	»
8	Грималів	1617	»	Д., 18, II, стор. 69	»
9	Добротів	1623	»	Горн., стор. 355	»
10	Завалів	1611	»	Горн., стор. 342	»
11	Ілів	1611—13	Львівська	Сох., стор. 412	королівське
12	Конюхи	1630	»	Сох., стор. 412	приватне
13	Кам'янка	1644	Галицька	Горн., стор. 354	»

I	II	III	IV	V	VI
14	Коцюбинці	1628	Галицька	Горн., стор. 348	приватне
15	Маркова	1609	»	Горн., стор. 332	королівське
16	Молоткова	1609	»	»	»
17	Отинія	1610	»	Горн., стор. 334	приватне
18	Ниждірок	1602	»	Горн., стор. 350	»
19	Перемишляни	1630	Львівська	Сох., стор. 412	»
20	Плазів	1614	Белзька	Бал., II, стор. 1222	»
21	Сасів	1615	Львівська	Бал., II, стор. 591	»
22	Суходіл (Галич)	1609	Галицька	Горн., стор. 336	»
23	Томашів	1615	Белзька	Бал., II, стор. 1242	»
24	Топорів	1603	Львівська	Сох., стор. 412	»
25	Хоростків	1628	Галицька	Горн. стор. 345	приватне
26	Уторопи	1618	»	Горн., стор. 360	»
27	Янів	1611	Львівська	Бал., II, стор. 563	»

Джерела та дослідження, використані при встановленні років заснування міст, перших згадок і дат надання міського права

1. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej, t. I—XXIV, Lwów, 1868—1936 (Вживане скорочення — А).

2. Жерела до історії України Русь, тт. I, X, Львів, 1898—1909. Скор. Ж.

3. Zródła Dziejowe, t. XVIII, cz. 1—2. Polska pod względem geograficzno-statystycznym — Ziemie Ruskie — Ruś czerwona, 1903. Скор. Д.

4. Prochaska A., Materiały archiwalne wyjęte głównie z metryki litewskiej od r. 1348—1607, Lwów, 1890. Скор. Прох.

5. Piekosiński Fr., Kodeks dyplomatyczny Małopolski, t. IV, 1386—1450, 1905. Скор. М.

6. Baliński M., Starożytna Polska pod względem historycznym geograficznym i statystycznym, t. II, 1845. Скор. Бал.

7. Wierzbowski T., Matricularum regni Poloniae summaria, t. I—III, 1905, 1907, 1908. Скор. В.

8. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. 1—16, 1880—1902. Скор. Сл.

9. Hładyłowicz K. J., Zmiany krajobrazu w ziemi lwowskiej od połowy XV do początku XX w. Studia z historii społecznej i gospodarczej poświęcone Fr. Bujakowi, Lwów, 1931. Скор. Глад.

10. Horn E. Stosunki ekonomiczno-społeczne w miastach ziemi Halickiej w latach 1590—1648, Opole, 1963. Скор. Горн.

11. Dąbkowski P., Podział administracyjny województwa Ruskiego i Bełзьkiego w XV w., 1939. Скор. Д. П.

12. Sochaniewicz St., Wójtostwa i sołtystwa pod względem prawnym i ekonomicznym w ziemi Lwowskiej, 1921. Скор. Сох.